

Ademhalen en hardlopen

Clinic 7 maart 2026

Wim Hauptmeijer

1

Soorten ademhaling

Onbewust

Dagelijkse activiteiten

Bewust

Therapeutisch

Zingen

Zwemmen

Zwangerschap

en .....

..... Hardlopen

2

Waarom besteden we aandacht aan onze ademhaling ?

Bewust ademen

Ontspanning

Inspanning

Zuinig omgaan met je energie

3

Oefening 1

Bewustwording

Aantal ademhalingscycli per minuut

4

Ademhaling en hartslag

Bewustwording

Aantal hartslagen per minuut

5

Oefening 2

Meten aantal hartslagen per minuut

- (sport)horloge
- polsslag

6

Drie invloedssferen van de ademhaling

1. Luchtverplaatsing
  - a. Verse lucht inademen; koolzuur uitademen;
  - b. Ruiken
  - c. Spreken
2. Beweging door pompwerking
  - a. Invloed op beweging van het hart
  - b. Beweging van het skelet (borstkas, wervelkolom, bekken)
  - c. Beweging van het middenrif
3. Zelfwaarneming
  - a. Invloed op je gevoel (vrij, gespannen, veilig)
  - b. Ademhaling als bron van informatie over je eigen toestand

[bron: Yvonne Esser, ruimer ademen vrijer leven]

7

Samenstelling lucht

Inademen:

78% stikstof (N_2),
 21% zuurstof (O_2),
 ca. 0,04% kooldioxide (CO_2)

[bron: <http://natuurorientatie.weebly.com/basisstof-2-ingeademde-en-uitgeademde-lucht.html>]

8

Samenstelling lucht

Inademen:

78% stikstof (N_2),
21% zuurstof (O_2),
ca. 0,04% kooldioxide (CO_2)

Uitademen:

78% stikstof (N_2),
17% zuurstof (O_2),
ca. 4% kooldioxide (CO_2)

[bron: <http://natuurorientatie.weebly.com/basisstof-2-ingeademde-en-uitgeademde-lucht.html>]

9

Verhouding zuurstof – koolzuur in bloed is ca. 3 : 2

Zuurstof (O_2):

nodig voor verbranding → arbeid spieren

Koolzuur (CO_2):

- afvalstof

- regelt zuurgraad in het bloed → zorgt voor balans

- prikkel voor ademhaling

10

Ademvolume

Eén ademdeug **in rust** = ca. 0,5 liter lucht
Bij een ademfrequentie van 12 cycli/ minuut
→ 6 liter lucht/ minuut

Bij **hardlopen** ca. 2 liter per ademdeug
Bij een ademfrequentie van 20 cycli/ minuut
→ 40 liter lucht/ minuut

11

Longen

Bron: www.longfonds.nl
12

Longen

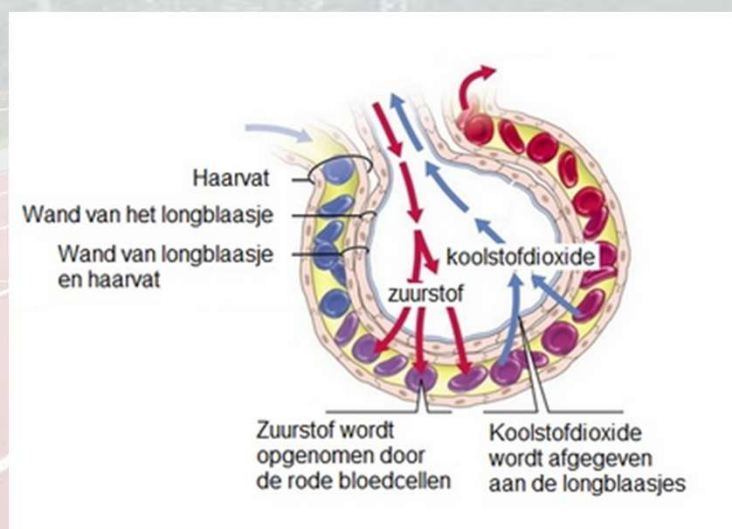

Bron: www.longfonds.nl

13

Longen

Bron: <https://biologielessen.nl>

14

Longen

Afmeting één longblaasje : 200 μm = 0,2 mm
Aantal longblaasjes : miljoenen
Totale oppervlakte longblaasjes : 70 – 100 m²

Bron: www.longfonds.nl
15

Hyperventileren

te veel koolzuur uitademen !!

(te) laag koolzuurgehalte →
bloedvaten knijpen samen →
slechtere doorbloeding →
Duizelingen / tintelingen / hartkloppingen

16

Ademhaling bij hardlopen

Inademen door de neus

Uitademen door neus / mond

Verhouding inademing / uitademing = ca. 1 : 2

17

Ademhaling bij hardlopen

Verstopte neus?

Oefening 3a (Shiatsu)

[Bron: <https://www.sportrusten.nl/verstopte-neus-dit-werkt-echt/>]

18

Ademhaling bij hardlopen

Verstopte neus?

Oefening 3b

Steven Zwerink

[Bron: <https://www.sportrusten.nl/verstopte-neus-dit-werkt-echt/>]

19

Vergroten longcapaciteit

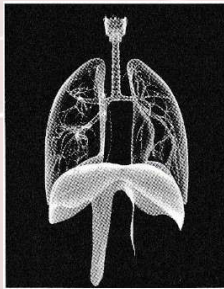
20

Buikademhaling

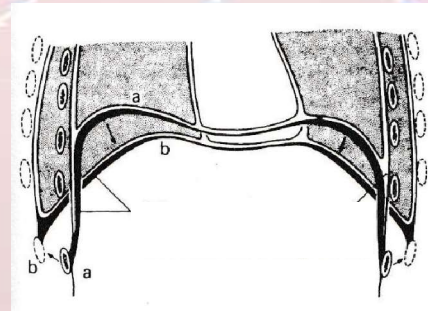
Beweging van het middenrif

Uitzetten buikspieren → naar beneden trekken middenrif

Het middenrif

Bron: Ruimer ademen vrijer leven, Yvonne Esser

Bron: Fysiologie van de mens; J.A. Bernards en L.N. Bouman

21

Oefening 4

Inademen alleen in borstkas

Inademen met buikademhaling

22

Ademhaling als graadmeter
voor onze conditie

23

VO₂ max

VO₂ max als graadmeter
voor onze conditie

24

VO_2 max is de zuurstofopname per kilogram lichaamsgewicht uitgedrukt in ml/kg
in één minuut op zeeniveau

Bijvoorbeeld

Persoon met gewicht = 60 kg

Training met als resultaat VO_2 max = 40

Dit betekent een zuurstofopname van 2,4 liter/minuut

25

VO_2 max bepalen via onderzoek

Onderzoek door Expertisecentrum LOOP bij Thijs Janssen

VO_2 max = 41,7

26

Oefening 5

- (1) Adem heel normaal, en door je neus.
- (2) Na een normale uitademing knijp je de neus dicht (*je stopt dus met ademen*).
- (3) Wacht tot je de eerste aandring tot ademen voelt, en begin dan weer te ademen en registreer op dat moment het aantal seconden.

29

BOLT-score

(body oxygen level test)

- < 20 sec
- 20-40 sec
- $\geq$ 40 sec

30

Oefening 6

(herhaling oefening 1)

Aantal ademhalingscycli per minuut

Inademen door de neus

Uitademen door neus / mond

Inademen kort ; uitademen lang

31

Ademhaling en hartslag

Meestal: Hoe rustiger de ademhaling

Hoe lager de hartslag

Beïnvloeding hartslag m.b.v. (rustige) ademhaling

32

Oefening 7

(herhaling oefening 2)

Meten aantal hartslagen per minuut

- (sport)horloge
- polsslag

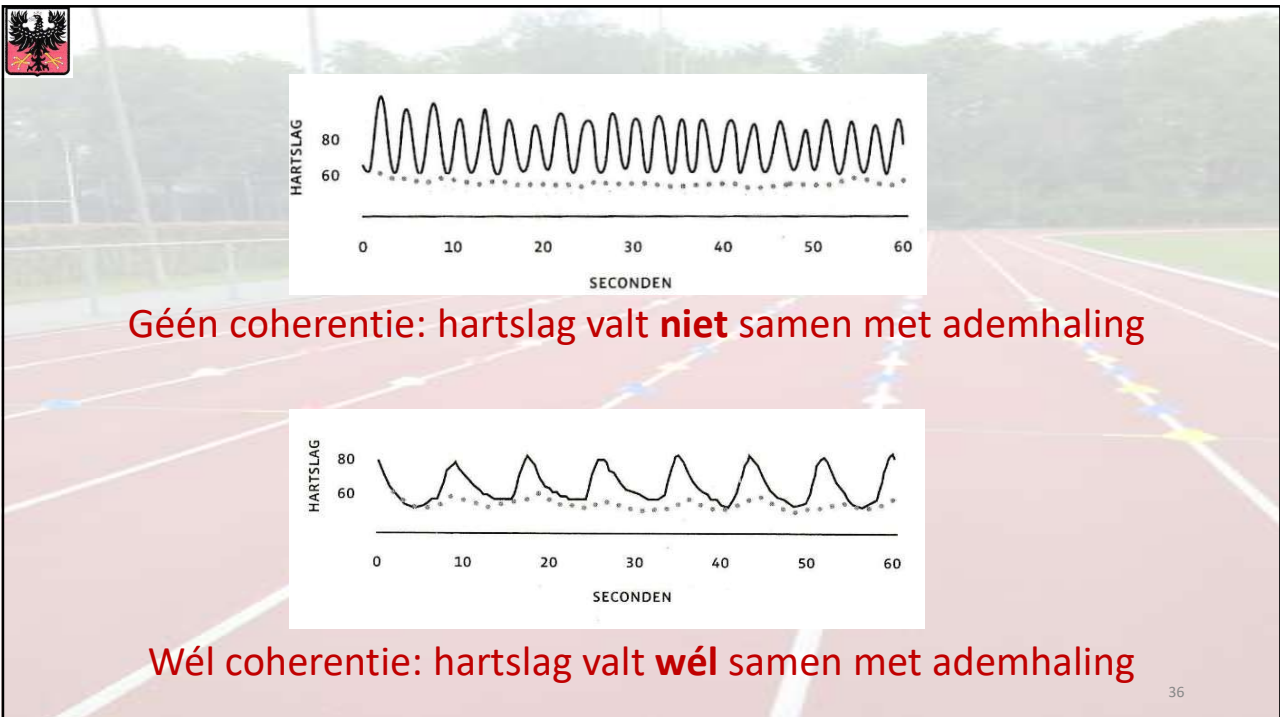
33

Hartcoherentie

Samenhang hartslag en ademhaling

34

Loophouding

37

Voorbeeld armen

Armen voorlangs gekruist

Minder ruimte in de borstkast

Energieverlies

38

Voorbeeld armen

Armen voorlangs gekruist
Minder ruimte in de borstkast
Energieverlies door rotatie schouders

Armen langs lichaam
Meer ruimte in de borstkast
Efficiënte ondersteuning lopen

Armen langs lichaam
Hoek van 90 graden

39

Herstel ademhaling na een training

Oefening 8

Box breathing

40

BOX BREATHING

1, 2, 3, 4

BREATHE IN

HOLD

BREATHE OUT

HOLD

DO THE SAME COUNT ON EACH SIDE

sketchplanations

41

Literatuur

VERADEMING
Over de voordelen van rustig ademen en voldoende bewegen
Bram Bakker en Koen de Jong
LUCIF

14 DE HARDLOOP REVOLUTIE
MEER VET VERBRANDEN DOOR TRAINING OP HARTSLAG EN GOED ADEMEN
LUCIF

Patrick McKeown & Marion Meesters
ZUURSTOF WINST
Over Zuurstofadvantage: de simpele, wetenschappelijk bewezen methode voor sporters om nog gezonder, fitter en sneller te worden
LUCIF

Op adem komen met de Methode Van Dixhoorn
ruimer ademen vrijer leven
Inclusief gratis downloads
Yvonne Esser

42

Samenvatting

Voor de training van vandaag

- Zolang mogelijk inademen door de neus
- Uitademing is langer dan de inademing (oefen met tellen van je aantal stappen)

43

Tot slot

Je ademhaling is je maatje, die heb je altijd bij je !

44

Vragen ?